

VOJENSKÁ TERMINOLOGIE

STRATEGICKÝ TÝL

Pojmem »strategický cíl« je třeba rozumět týl celkových ozbrojených sil, který se skládá z týlu pozemních, vzdušných a námořních sil a z řady speciálních orgánů velení a zásobování.

Celkové plánování a řízení týlu ozbrojených sil uskutečňuje vrchní velení. Bojovou činnost vojsk na válčících zabezpečuje materiálně vrchní velení prostřednictvím orgánů strategického týlu. Tyto orgány, řídíce se pokyny vrchního velení, jsou povinny v souhlase s plány provedení tažení a strategických operací včas zabezpečit přísun všeho potřebného na frontu.

Strategický týl spojuje vojska na bojištích s národním hospodářstvím státu (s průmyslem, se zásobovacími státními orgány a jejich prostřednictvím se zemědělstvím), jakož i s příslušnými státními plánovacími a národohospodářskými orgány, které v době války řídí otázky výroby a zaopatřování různých produktů k zabezpečení ozbrojených sil.

Rozdělení týlu ozbrojených sil ve spojitosti s vojenským uměním:

v základě těsným stykem s plánovacími a národohospodářskými státními orgány, jakož i nahromaděním zásob materiálních prostředků ve vojenských skladech a základnách;

2. na zabezpečení konkrétních strategických zámyslů, jež mají být realizovány v nejbližší době, po stránce materiálně technické, zdravotnické a j.

Z těchto dvou stránek činnosti strategického týlu vyplývají hlavní úkoly strategického týlu, jež můžeme obdobně rozdělit na dvě skupiny:

- úkoly spojené se zabezpečením ozbrojeného zápasu v celku;
- úkoly zaměřené k zabezpečení úspěchu jednotlivých po sobě jdoucích tažení a strategických operací.

1. Hlavní úkoly strategického týlu spojené se zabezpečením ozbrojeného zápasu jsou:

- stanovení potřeby ozbrojených sil v materiálních prostředcích na příští rok pro plánování vojenské výroby i celkové výroby ve válce příslušnými

Základní prvky vojenského umění	Vojskové organizační celky	Název stupně týlu
Taktika	vojskové svazky a útvary	vojskový (taktický) týl
Operační umění	armáda, front, loďstvo	operační týl
Strategie	ozbrojené síly v celku druhy ozbrojených sil	strategický týl

Ke každému prvku vojenského umění patří příslušný článek týlu. Jak základní prvky vojenského umění, tak i články týlu jsou ve vzájemné spojitosti a vyšší článek řídí nižší.

Činnost strategického týlu

Činnost strategického týlu je zaměřena 1. na všestranné zabezpečení bojových akcí ozbrojených sil — bez závislosti na zpracovávaných konkrétních strategických plánech; tato činnost se projevuje

státními orgány; udržování stálé součinnosti s těmito orgány ve všech otázkách zabezpečení ozbrojených sil;

- stanovení technických požadavků na výrobu vojenského materiálu a kontrola během výroby, zda vyráběné produkty odpovídají těmto požadavkům;
- organizace přejímání vyrobeného vojenského materiálu od orgánů národního hospodářství, po případě jeho další zpracování (kompletování a p.);

- budování objektů k vojenským účelům, jakož i budování a obnova cest a mostů;
- příprava kádrů specialistů ve vojenských školách, kursech, akademích;
- odsun osob vyžadujících dlouhodobého léčení z fronty do záporních sanatorií a jiných zdravotnických ústavů (k uvolnění frontových léčebných zařízení);
- udržování komunikací, které byly dány k dispozici vrchnímu velení v provozním stavu; provádění jejich technické obsluhy a organizace provozu na nich;
- zpracovávání a vydávání řádů, předpisů, směrnic a pomůcek zobecňujících válečné zkušenosti v otázkách přesunů, zásobování a v jiných otázkách činnosti týlu;
- stálá politická práce mezi příslušníky týlových útvarů, zařízení a řídicích orgánů.

2. Úkoly strategického týlu zaměřené k zabezpečení úspěchu jednotlivých tažení a strategických operací jsou:

- příprava území válčistiště, kde bude uskutečňována strategická operace, zahrnující obnovu komunikací, rozvinutí orgánů strategického týlu (zásobovacích, dílenských a nemocničních základen), jakož i zhodnocení místních zdrojů pro potřebu vojsk na válčistištích;
- vyčíslení potřeby bojujících frontů, letectva a námořnictva, pokud jde o materiál, výzbroj, munici, pohonné hmoty a vše to, čeho je třeba k vedení bojových akcí v následujícím tažení a strategické operaci;
- zjišťování předpokladů pro materiální zabezpečení nastávajících tažení (na základě znalosti údajů o stavu zásob materiálních prostředků u vojsk a lhůt jejich dodání z národního hospodářství), mající vliv na rozsah a dobu zahájení operací, jakož i na jiné nejdůležitější otázky nastávajícího tažení a strategické operace;
- řešení otázek zabezpečení frontů, letectva, loďstva potřebným množstvím dopravních, dílenských, léčebných, odsunových, silničních i jiných útvarů, svazků a zařízení;
- plánování přesunů (operačních a zásobovacích) při přípravě tažení a strategických operací;

- organizace zdravotnického zabezpečení ozbrojených sil zúčastněných v průběhu tažení, kalkulace ztrát osob, zpracování plánů zdravotnických odsunů a jejich zabezpečení potřebnými prostředky;
- zpracování návrhů pokynů o organizaci týlu (týlová rozhraní mezi fronty, rozmístění frontových rozdělovacích stanic, směry obnovy důležitých železničních tratí a jiné otázky organizace týlu frontů, rozvinutí a činnosti orgánů strategického týlu na válčistištích);
- řízení činnosti podřízených řídicích orgánů týlu v průběhu bojových akcí;
- kontrola stavu materiálně technického zabezpečení ozbrojených sil, kontrola plnění plánu přesunů, obnovy železnic a jiných otázek materiálně technického zabezpečení.

Zpracování konkrétních strategických plánů tažení a operací musí být založeno na těch materiálních prostředcích, jimiž vrchní velení již disponuje nebo které bude mít k dispozici v nejbližší době. takže jich bude možno využít ještě v průběhu plánovaného tažení nebo strategické operace.

Při kalkulaci zásob pro materiálně technické zabezpečení strategické operace počítáme

- především zásoby, které jsou na válčistišti u vojsk, v armádních a frontových skladech a ve skladech a základnách hlavního velitelství MNO;
- materiální prostředky, které jsou ve skladech průmyslu a státních zásobovacích orgánů, převzaté vojenskými přejímacími orgány;
- část státních záloh materiálních prostředků určených k vedení nastávajícího tažení; počítají se materiální prostředky, které budou dodány vojenské správě v nejbližším měsíci až čtvrt roku.

Ústřední orgány MNO musí mít k zabezpečení potřeb ozbrojených sil rozsáhlou síť svých speciálních orgánů — základen, skladů, nemocnic, dílen, dopravních útvarů a svazků atd.

Strategický týl na rozdíl od vojskového a operačního týlu není omezen na speciálně určený týlový prostor, nýbrž využívá k své činnosti území celého státu.

(Zpracoval podplukovník A. Chládek)